

ต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เทศรําคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

Local Ordinance Model to Control Nuisance Problem in accordance

with the Law of Public Health.

แสนหนง อภิบาลศรี

Santhanong Apibansri

นักศึกษา ปริญญาเอกนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Doctoral Student of Law Faculty of Law Sripatum University

Corresponding Author Email: santhanong111@gmail.com

Received: 3 May 2022

Revised: 5 July 2022

Accepted: 12 July 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสร้างต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เทศรําคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และการทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ จำนวน 16 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 คน, นักวิชาการและนักกฎหมาย จำนวน 4 คน, ภาคธุรกิจเอกชน จำนวน 4 คน และประชาชนจำนวน 4 คน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์ เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากการบันทึกข้อมูลในเวทีการรับฟังความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่ม มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบการบังคับใช้เทศรําคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เป็นกลไกทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการบังคับใช้เทศรําคาญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักการคุณภาพชีวิต ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับเทศรําคาญ และสอดคล้องกับหลักกฎหมายต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุด นอกจากนี้ได้คำนึงถึงผลกระทบของผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเทศรําคาญเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองในทางกฎหมายด้วยเช่นกัน ประกอบด้วยข้อบัญญัติท้องถิ่น จำนวน 19 ข้อ แยกเป็น 7 หมวด หมวด 1 บททั่วไป หมวด 2 เทศรําคาญ หมวด 3 อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น หมวด 4 อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานสาธารณสุข หมวด 5 ผู้ได้รับเทศรําคาญ หมวด 6 หน้าที่ผู้ก่อเทศรําคาญหมวด 7 ความรับผิดชอบ

คำสำคัญ: ข้อบัญญัติท้องถิ่น, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, เทศรําคาญ

Abstract

This research consists purposes were to create a model of local ordinances for nuisance enforcement under the law on public health. and making the community have a good quality of life is a qualitative research There is a research tool, which is an interview form, with the research target group being 16 people who came from a specific selection consisting of 4 groups, namely 4 government officials and local governments, 4 academics and lawyers, business sector. 4 private persons and 4 public persons, then use the information gathered from the interview form and related documents. and from the information recorded in the group hearing forum to content analysis. The results showed that the local ordinance model to control nuisance problem in accordance with the law of Public Health is an effective process of law to control nuisance problem of local government organization. The process corresponds with notion of quality of life, theory and criteria

related to nuisance event and corresponds with international law. Moreover, the ordinance is not contrast with the Constitution, the highest law. The local ordinance also concerns third party impacts. For example, affected person from nuisance event should receive the protection from law as well. The local ordinance includes 19 chapters and 7 provisions. Provision 1 is general provision. Provision 2 is nuisance problem. Provision 3 is authority of local official. Provision 4 is authority of public health official. Provision 5 is affected person from nuisances. Provision 6 is responsibility of nuisance person, and provision 7 is guilty and confession.

Keywords: Local Ordinance, Local Government Organization, Nuisances

บทนำ

การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีพของมนุษย์ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในเชิงระบบนิเวศวิทยา ซึ่งกระบวนการของการผลิตผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เหล่านั้นได้ส่งผลกระทบให้เกิดมลพิษ (Pollution) เช่น คาร์บอนจากการเผาไหม้ในโรงงาน งานก่อสร้างขนาดใหญ่ การปล่อยควันพิษจากการใช้รถยนต์ส่วนตัว หรือการทำเกษตรกรรมโดยใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อเพาะปลูกพืชไร่ หรือการเผาไร่เผานา เป็นต้น ที่ทำให้เกิดมลพิษต่อธรรมชาติและสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ดีของคนในชุมชน หากผู้ใดได้รับมลพิษต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งเสียต่อสุขภาพและทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บตามมา (Disease-Causing Agents) เช่น มลพิษทางอากาศ (Air Pollution) หากมีผู้ที่ได้รับฝุ่นละอองที่มีขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน เข้าสู่ร่างกายจะทำให้เกิดการระคายเคืองต่อระบบหายใจและ หากได้รับฝุ่นละอองที่มีขนาดเล็กกว่า 3 ไมครอนอาจจะทำให้เกิดภูมิแพ้ทางอากาศมีอาการ ไอ จาม และมีน้ำมูก มลพิษทางน้ำ (Water Pollution) ซึ่งเป็นมลพิษที่มีน้ำเป็นสื่อโดยเชื้อโรคและสารเคมีต่าง ๆ เมื่อลงไปในน้ำจะกลายเป็นตัวการแพร่กระจายเชื้อโรคและ ทำให้ผู้ที่ได้รับมลพิษเกิดความเจ็บป่วยตามมาซึ่งอาจมีอาการอุจจาระร่วงหรือมีอาการผื่นคันตามบริเวณผิวหนังได้ มลพิษทางเสียง (Noise Pollution) โดยปกติมนุษย์จะสามารถได้รับระดับเสียงที่ไม่เกิน 85 เดซิเบลเอ (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2548) โดยหากได้รับเสียงที่ดังเกินกว่าที่ระบุไว้จะส่งผลกระทบต่อประสาทหู โดยหากได้รับเสียงดังไปนาน ๆ อาจทำให้เกิดอาการ หัวใจเต้นแรง อัตราการหายใจเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดกรดในกระเพาะมากกว่าปกติ อาจทำให้อนอนไม่หลับ และในอันตรายขั้นร้ายแรงอาจทำให้ประสาทหูเสื่อม ส่งผลให้ หูตึง หูหนวกได้ โดยมลพิษเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้นในชุมชนย่อมหมายความว่าคนในชุมชนก็จะได้รับอันตรายต่อสุขภาพและอาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงเมื่อได้รับผลกระทบไปเป็นระยะเวลาสั้น ๆ จะทำให้เกิดโรคร้ายต่าง ๆ ได้เช่น มะเร็ง เป็นต้น โรคร้ายต่าง ๆ อาจเป็นได้ทั้งที่เป็นอันตรายเพียงเล็กน้อย หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างร้ายแรงขึ้นอยู่กับความรุนแรงและปริมาณการได้รับผลกระทบของมลพิษ โดยบุคคลใดที่ทำให้เกิดมลพิษเหล่านั้นจนไปกระทบต่อบุคคลอื่นเรียกว่าเหตุรำคาญ หมายถึง เหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นโดยเหตุดังกล่าวมีที่มาจากสถานที่ แหล่งน้ำ อาคาร บ้านเรือน โรงงาน แหล่งก่อสร้างตลอดจนสถานที่ประกอบกิจการต่าง ๆ และรวมถึงสถานที่ของการเลี้ยงสัตว์ที่อาจเป็นอันตรายและการกระทำใด ๆ ที่ทำให้เกิด แสง รังสี เสียง กลิ่น สารพิษ ความร้อนความสั่นสะเทือนตลอดจนฝุ่นละออง เขม่า เถ้าหรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพจนกระทบกระเทือนต่อคุณภาพชีวิตและสุขอนามัยที่ดี (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2545) ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมเหตุอันเป็นภาวะคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ซึ่งหากปล่อยให้เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้งหรือเป็นประจำย่อมส่งผลให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญได้

ด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีการสร้างมาตรการเชิงบังคับให้มีการควบคุมผู้ก่อเหตุรำคาญหรือสถานประกอบกิจการต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้คนในชุมชนมีพฤติกรรมที่ถูกสุลักษณะหรือเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมมิให้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของคนในชุมชน จึงต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องมิให้กระทำการใด ๆ ที่สร้างผลกระทบต่อสุขอนามัยของคนในชุมชน ในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการ

สาธารณสุข พ.ศ. 2535 จึงมีหมวด 5 ว่าด้วยเหตุรำคาญซึ่งเป็นการกล่าวถึงเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดเหตุรำคาญและเหตุนั้นจะสร้างอันตรายต่อสุขภาพหรือสุขภาพอย่างร้ายแรงแก่บุคคลอื่น (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535) ซึ่งเหตุรำคาญนั้นเป็นปัญหาที่ควบคุมได้ยากเนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุแห่งความเดือดร้อนรำคาญ ไม่ได้รุนแรงถึงแก่ชีวิตเพียงแต่จะทำให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบและหากได้รับเหตุรำคาญอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานพอสมควรอาจจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โดยถือเป็นองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายสาธารณสุขว่าด้วยเหตุรำคาญที่มีบทบัญญัติระบุไว้ชัดเจนตามมาตรา 25 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 โดยมีการกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ที่สามารถสร้างความรำคาญได้ เช่น ในกรณีที่บุคคลหรือสถานประกอบกิจการใดได้ทำให้เกิด แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ขยะ น้ำเสีย ฯลฯ จนเป็นเหตุที่ทำให้เกิดความเสื่อมหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพของบุคคลอื่น สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน ดังนั้นพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 จึงได้มีการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ดูแลในเรื่องของการบริการสาธารณะและการคุ้มครองคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน เนื่องจากปัญหาเหตุรำคาญเกิดในท้องถิ่นซึ่งเป็นเขตพื้นที่ปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ โดยกฎหมายได้ให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญสามารถใช้กฎหมายฉบับนี้เป็นช่องทางในการร้องทุกข์เมื่อได้รับเหตุรำคาญได้ (พรอนุรักษ์ สุทธิคณะ, 2554)

ดังนั้น จากสภาพการณ์แห่งปัญหาดังกล่าวตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กระจายอำนาจการบังคับใช้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉะนั้น เมื่อมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำหน้าที่แก้ไขจัดการปัญหาและบังคับใช้กฎหมายเอาผิดกับผู้ก่อเหตุรำคาญได้ แต่ที่เป็นปัญหาต่อการบังคับใช้เหตุรำคาญคือมีการกำหนดไว้เพียงเหตุที่ถือเป็นสิ่งที่สร้างความรำคาญไว้เท่านั้นโดยยังไม่มีมีการกล่าวถึงรายละเอียดของขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานสาธารณสุข เพราะข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนไว้และรวมถึงการประชาสัมพันธ์เพื่อให้คนในชุมชนได้รู้ถึงสิทธิของตนเมื่อได้รับเหตุรำคาญ และความรับผิดชอบจากการกระทำใด ๆ ที่ผู้ก่อเหตุรำคาญกระทำแก่บุคคลอื่น หากไม่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขนี้จะส่งผลให้ชุมชนได้รับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดี การวิจัยนี้จึงมีแนวคิดในการศึกษาและวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบที่จะนำไปสู่การจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และการทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย** ได้แก่ ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) จำนวน 16 คน ที่มาจากการใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย 1) เจ้าหน้าที่รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 คน 2) นักวิชาการและนักกฎหมาย จำนวน 4 คน 3) ภาคธุรกิจเอกชน จำนวน 4 คน และ 4) ประชาชน จำนวน 4 คน

2. **เครื่องมือการวิจัย** ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นการสัมภาษณ์โดยตรงกับกลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) จำนวน 16 คน และ 2) แบบบันทึก จะใช้ในกระบวนการประชุมระดมสมอง และการรับฟังความคิดเห็น (Hearing) เป็นการจัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญ

ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขที่เป็นคำตอบของการวิจัยเพื่อให้ประชากรที่เข้าร่วมสัมมนาได้วิพากษ์พร้อมข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยนำไปวิเคราะห์สำหรับการปรับปรุงผลการวิจัยให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการเอกสารต่าง ๆ เช่น กฎหมายไทยและต่างประเทศ หนังสือ รายงานวิจัยต่าง ๆ บทความ จากแหล่งข้อมูลคือห้องสมุดต่าง ๆ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และจากเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และแบบบันทึก จะใช้ในกระบวนการประชุมระดมสมอง และการรับฟังความคิดเห็น (Hearing) เป็นการจัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย และการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้มุ่งเน้นเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นต้นแบบ หรือ Model ในเรื่องนั้น ๆ โดยมีแนวคิดที่ว่าคำตอบของการวิจัยที่เป็น Model คำตอบนั้นเป็นข้อค้นพบเบื้องต้นของผู้วิจัย หากจะให้มีการนำไปใช้ได้จริงก็ควรที่จะต้องให้ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) กับเรื่องนั้นได้มีส่วนร่วมในการออกแบบคำตอบโดยตรง ซึ่งจะเป็นคำตอบที่เกิดจากความต้องการของประชากรที่มีส่วนได้เสียกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อผู้วิจัยจะได้นำเอาคำตอบที่ได้มานั้นไปวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับคำตอบที่ได้มาในเบื้องต้น ทำให้ได้คำตอบที่เป็นข้อค้นพบสุดท้ายของการวิจัยอันจะเป็นต้นแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริง (สนธิ์ มลลิกะมัลย์, 2560) รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เป็นการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกและการระดมความเห็นด้วยการสนทนากลุ่มเจาะจง ทั้งหมดการวิจัยได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

การสร้างต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และการทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ผลการวิจัยพบว่า ข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และการทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีเป้าหมายสำคัญเพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยที่ดีของคนในชุมชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่กฎหมายกำหนดเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญ เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงและข้อมูล จากสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข แล้วพบว่า จากสถิติที่มีการร้องเรียนต่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ สำนักงานอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย มีเรื่องร้องเรียน จำนวน 8,784 เรื่อง ซึ่งจำนวนเรื่องร้องเรียนคิดเป็นร้อยละ 74.9 ของเรื่องร้องเรียนทั้งหมด และพบว่า ปัญหาเหตุรำคาญจากมลพิษสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือ ปัญหาเสียงดัง และความสั่นสะเทือน ซึ่งเหตุรำคาญเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพของคนในชุมชน โดยมีรายละเอียดข้อมูลการร้องเรียนดังตารางสถิติข้อมูลเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหา มลพิษของหน่วยงานราชการแยกตามประเภทมลพิษ ระบุว่าปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียนมากที่สุด คือ เสียงดังและความสั่นสะเทือน รองลงมา คือ กลิ่นเหม็น และองค์กรที่ได้รับเรื่องร้องเรียนมากที่สุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นกับชุมชนในท้องถิ่น (สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2557)

จากการวิจัยที่นำเอาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการ ทางกฎหมายมาประกอบการหาคำตอบรวมทั้งการนำเอารูปแบบการบังคับใช้เหตุรำคาญ ของรัฐมินิโซตา ญี่ปุ่น อินเดีย มาประกอบการวิเคราะห์ รวมทั้งกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง มาใช้สำหรับการวิเคราะห์

ร่วมกับข้อมูลภาคสนามจากการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำให้ได้คำตอบของการวิจัยที่นำไปสู่การจัดทำเป็น ข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อให้เป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบในการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปบังคับใช้เหตุรำคาญโดยมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ของพนักงานท้องถิ่นและอำนาจหน้าที่พนักงานสาธารณสุข และในกฎหมายต่างประเทศที่มีกฎหมายเหตุรำคาญที่สำคัญไว้

เหตุรำคาญเกิดขึ้นในชุมชนสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนในชุมชนจึงเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจที่กฎหมายฉบับนี้บัญญัติไว้แต่ที่เป็นปัญหาคือการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ก็อยู่ในส่วนของบทบัญญัติว่าด้วยเหตุรำคาญนั้นกำหนดไว้เพียงเหตุที่ถือว่าเป็นเหตุรำคาญเท่านั้นโดยไม่มีรายละเอียดที่จะทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำไปใช้บังคับได้ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มีมาตราข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่จะวางแนวทางการใช้อำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายและกำหนดให้ผู้ก่อเหตุรำคาญได้ดำเนินการเพื่อลดหรือไม่ก่อเหตุรำคาญขึ้น รวมทั้งการกำหนดให้ประชาชนในพื้นที่ปกครองได้รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายนี้บัญญัติไว้ ปัญหาที่ยังไม่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยการบังคับใช้เหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 นี้จึงส่งผลให้เป็นข้อจำกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบังคับใช้กฎหมาย ผลการวิจัยพบหลักแนวทางที่เหมาะสมกับการบังคับใช้เหตุรำคาญ ดังนี้

1) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการบังคับใช้เหตุรำคาญ โดยใช้หน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) คือ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ดำเนินการจัดการแก้ไขเหตุรำคาญ เนื่องจาก เป็นองค์กรที่สามารถจัดทำบริการสาธารณะและทำหน้าที่แก้ไขเหตุรำคาญภายในชุมชน

2) เพื่อกำหนดประเภทความผิดฐานก่อเหตุรำคาญ ตามมาตรา 25 แห่ง พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 โดยให้มีการแยกประเภทความผิดไว้ทั้งหมด 5 ประเภทความผิด

3) เพื่อให้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับทราบถึงอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้เหตุรำคาญตามที่ได้วิเคราะห์ไว้เป็นประเด็นต่าง ๆ จะทำให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

4) เพื่อให้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข เพื่อให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้รับทราบถึงอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้เหตุรำคาญ จะทำให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

5) เพื่อให้มีการกำหนดสิทธิของผู้เสียหายจากเหตุรำคาญเพื่อให้ผู้เสียหายได้รับรู้ถึงสิทธิเมื่อได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญ ซึ่งจะสร้างความความเข้าใจให้กับประชาชนได้รับรู้สิทธิของตนเองได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

6) เพื่อให้มีการกำหนดหน้าที่ของผู้ก่อเหตุรำคาญ เพื่อจะให้ผู้ก่อเหตุได้แก้ไขเหตุรำคาญและเยียวยาแก้ไขปัญหาแก่ผู้ที่ได้รับเหตุรำคาญ ว่าจะต้องรับผิดชอบแก้ไขปัญหและเยียวยาผู้เสียหายจากการกระทำของตนเอง

7) เพื่อให้มีการกำหนดความรับผิด เพื่อให้ผู้ที่ก่อเหตุรำคาญได้รับโทษตามฐานความผิดที่ได้กระทำไว้ ซึ่งจะต้องให้มีการกำหนดโทษสำหรับผู้ก่อเหตุรำคาญและโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนใบประกอบกิจการที่เป็นอันตราย

คำตอบทั้ง 7 ประเด็นนี้เป็นสาระสำคัญของกฎหมายต้นแบบที่จัดทำขึ้นมาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 77 ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ ข้อ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนปฏิรูปประเทศ ข้อ 3 กำหนดให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562

โครงสร้างต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมีโครงสร้างกฎหมายประกอบด้วยข้อบัญญัติท้องถิ่น จำนวน 19 ข้อ แยกเป็น 7 หมวด หมวด 1 บททั่วไป หมวด 2 เหตุรำคาญ หมวด 3 อำนาจหน้าที่

เจ้าพนักงานท้องถิ่น หมวด 4 อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานสาธารณสุข หมวด 5 ผู้ได้รับเหตุรำคาญ หมวด 6 หน้าที่ผู้ก่อเหตุรำคาญ หมวด 7 ความรับผิดชอบ คำตอบจากการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ ต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ไปเป็นกลไกทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการบังคับใช้เหตุรำคาญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสะดวกคล่องกับหลักการคุณภาพชีวิต ทัศนคติและหลักการเกี่ยวกับเหตุรำคาญ และสอดคล้องกับหลักกฎหมายต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุด นอกจากนี้ได้คำนึงถึงผลกระทบของผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองในทางกฎหมายด้วยเช่นกัน

ซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชนเป็นหน้าที่หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการแต่ที่เป็นปัญหาก็คือในพื้นที่ปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประชาชนในพื้นที่จะต้องให้การดูแลนั้นจะมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมในชีวิตประจำวันกับการมีกิจกรรมค่าที่เป็นอาชีพของคนในท้องถิ่น ที่สร้างปัญหากระทบต่อความสงบสุขและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี กระทำเช่นนั้นเรียกว่าการทำให้เกิดเหตุรำคาญซึ่งถ้าเป็นเหตุรุนแรงจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการมีคุณภาพแล้วการกระทำเช่นนั้นย่อมถือว่าผิดกฎหมายเนื่องจากเหตุรำคาญนั้นมีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายกระจายอำนาจการบังคับใช้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีบทบัญญัติว่าด้วยเหตุรำคาญอยู่ใน หมวด 5 ที่กำหนดถึง เหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นโดยเหตุดังกล่าวมีที่มาจากสถานที่ แหล่งน้ำ อาคาร บ้านเรือน โรงงาน แหล่งก่อสร้างตลอดจนสถานที่ประกอบกิจการต่าง ๆ ตลอดจน การเลี้ยงสัตว์ที่เป็นอันตรายจนทำให้เกิด แสง รังสี เสียง กลิ่น สารพิษ ความร้อนความสั่นสะเทือนตลอดจนฝุ่นละออง เขม่า เถ้าหรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพตลอดจนกระทบกระเทือนต่อคุณภาพชีวิตและสุขอนามัยที่ดีของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าถือเป็นเหตุรำคาญ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

เพื่อสร้างต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และการทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี พบว่า ในร่างต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ควรทำการแก้ไข ปรับปรุง เพิ่มเติมในแต่ละข้อได้ ดังนี้

1) คำนิยามศัพท์ “เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด/นายแพทย์ ระดับเชี่ยวชาญ ด้านเวชกรรมป้องกัน/นักวิชาการสาธารณสุข ระดับเชี่ยวชาญ ด้านส่งเสริมพัฒนา/ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน/ เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการประจำกลุ่มงานอาชีวเวชกรรม/กลุ่มงานเวชกรรมสังคม ที่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ หรือผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั่วไปมอบหมาย “ผู้ได้รับเหตุรำคาญ” หมายความว่า บุคคลซึ่งอยู่ในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญ

2) กรณีที่เหตุรำคาญนั้นเกิดในสถานที่เอกชน

-พิจารณาความต่อเนื่องของเหตุรำคาญและอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพและความรุนแรงที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของคนในชุมชน

-เมื่อเกิดเหตุรำคาญขึ้น แต่ไม่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการออกคำสั่งให้มีการแก้ไขเหตุรำคาญ

-หากเหตุรำคาญยังคงเกิดขึ้น แต่ไม่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการแก้ไขในสถานที่เอกชนนั้นได้ โดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของ หรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น

-ดำเนินการลงโทษผู้ก่อเหตุรำคาญ โดยการเปรียบเทียบปรับหรือดำเนินคดีทางศาล แล้วแต่กรณี

-หากผู้ที่ก่อเหตุ ไม่ยินยอมเสียค่าใช้จ่ายดังกล่าว เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็สามารถฟ้องเรียก ค่าใช้จ่ายทางศาลได้

3) การตรวจสอบหาข้อเท็จจริง ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการ

4) ตรวจสอบสถานะของก่อเหตุรำคาญที่เป็นต้นเหตุให้เกิดเหตุรำคาญ

-ดำเนินการแจ้งให้ผู้ก่อเหตุรำคาญระงับเหตุรำคาญหรือบรรเทาเหตุรำคาญภายในกำหนดเวลา

-ตรวจสอบการระงับเหตุรำคาญของผู้ก่อเหตุรำคาญ

-แจ้งผลดำเนินการต่อผู้ได้รับเหตุรำคาญ

การจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบว่าด้วยเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขปัญหาที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในท้องถิ่นที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในพื้นที่ จนบางครั้งเป็นเหตุหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้ ซึ่งถือว่าเป็นผลกระทบต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชนท้องถิ่น หากมีการนำเอาข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมาตราเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเนื้อหาขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานในการจัดการเหตุรำคาญเพื่อการระงับ ป้องกัน และแก้ไข พนักงนสาธารณสุขจะทราบถึงอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตรวจสอบสุขภาพผู้ที่ได้รับเหตุรำคาญ และประชาชนในชุมชนจะสามารถได้รับการแก้ไขเหตุรำคาญและรับรู้สิทธิเมื่อได้รับเหตุรำคาญ ซึ่งจะทำให้ท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามที่กล่าวมาในข้างต้น

จากพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่กระจายอำนาจการบังคับใช้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีบทบัญญัติว่าด้วยเหตุรำคาญอยู่ใน หมวด 5 ดังนั้นเมื่อมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในชุมชนและสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนในชุมชน จึงเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ที่เป็นปัญหาต่อการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ ก็คือในส่วนของบทบัญญัติว่าด้วยเหตุรำคาญนั้นกำหนดไว้เพียงเหตุที่ถือว่าเป็นเหตุรำคาญเท่านั้นโดยไม่มีรายละเอียดที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำไปใช้บังคับได้ ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มีมาตราตราข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยเหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ฉบับนี้ที่จะวางแนวทางการใช้อำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อให้ประชาชนและผู้ประกอบการ หรือผู้ที่ทำให้เกิดเหตุรำคาญได้รู้แนวทางการปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นมา

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กล่าวมาในข้างต้นคือ เพื่อสร้างต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และการทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สรุปคำตอบที่ได้จากการวิจัยคือ โครงสร้างของกฎหมายประกอบด้วย ข้อบัญญัติ 19 มาตรา แบ่งออกเป็น 7 หมวด ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป (ข้อ 1 – ข้อ 4)

หมวด 2 เหตุรำคาญ (ข้อ 5 – ข้อ 9)

หมวด 3 อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น (ข้อ 10 – ข้อ 12)

หมวด 4 อำนาจหน้าที่เจ้าพนักงานสาธารณสุข (ข้อ 13)

หมวด 5 ผู้ได้รับเหตุรำคาญ (ข้อ 15)

หมวด 6 หน้าที่ผู้ก่อเหตุรำคาญ (ข้อ 16)

หมวด 7 ความรับผิดชอบ (ข้อ 17 – ข้อ 19)

แนวทางของการบังคับใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบนี้ เมื่อมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในชุมชนสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนในชุมชน ข้อบัญญัตินี้จะให้อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบังคับใช้เหตุรำคาญ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญ ให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 โดยกำหนดขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุขไว้

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การบังคับใช้ต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข สาเหตุแห่งการเกิดปัญหามลพิษในชุมชนนั้นมาจากพฤติกรรมของคนในชุมชนที่มุ่งแต่จะแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้เพื่อผลประโยชน์ของตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในชุมชนและพฤติกรรมเหล่านั้นเองที่เป็นการสร้างความเดือดร้อนให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน โดยจะได้รับผลกระทบในระดับที่มากหรือเพียงเล็กน้อยก็ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของมลพิษที่เกิดขึ้นและขึ้นอยู่กับสภาพของสุขภาพของคนที่ได้รับผลกระทบนั้น ซึ่งผลกระทบที่มาจากพฤติกรรมของคนในชุมชนที่ก่อมลพิษขึ้นมานั้นถูกเรียกว่าเหตุรำคาญ ซึ่งหมายถึง เหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นโดยเหตุดังกล่าวมีที่มาจากสถานที่ แหล่งน้ำ อาคาร บ้านเรือน โรงงาน แหล่งก่อสร้างตลอดจนสถานที่ประกอบกิจการต่าง ๆ ตลอดจน การเลี้ยงสัตว์ที่เป็นอันตรายโดยที่มาจากเหล่านั้น ทำให้เกิด แสง รังสี เสียง กลิ่น สารพิษ ความร้อนความสั่นสะเทือนตลอดจนฝุ่นละออง เขม่า เถ้า หรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพตลอดจนกระทบกระเทือนต่อ คุณภาพชีวิตและสุขอนามัยที่ดีของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเหตุรำคาญตามกฎหมายการสาธารณสุขเพื่อระงับ ป้องกัน และแก้ไขเหตุรำคาญในท้องถิ่นจะทำให้ท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นต้องมีกฎหมายระดับท้องถิ่นใช้บังคับตามหลักการกระจายอำนาจ คือ ต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยมีโครงสร้างของกฎหมายประกอบด้วย หลักการและเหตุผล อำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชน การดำเนินการเพื่อการบังคับใช้กฎหมาย บทกำหนดโทษ

2. ความสำคัญของต้นแบบข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เหตุรำคาญเป็นสิ่งที่ทำให้ชุมชนได้รับความเดือดร้อนรำคาญและทำให้เสียสุขภาพทางร่างกาย และทางจิตใจ ดังนั้นพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 จึงกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมผู้ก่อเหตุรำคาญแต่ ที่เป็นปัญหาคือยังไม่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ที่จะสร้างความมั่นใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ก่อเหตุรำคาญได้ และเพื่อประโยชน์กับประชาชนที่จะได้รับรู้สิทธิเมื่อได้รับผลกระทบจากเหตุรำคาญ โครงสร้างของข้อบัญญัติท้องถิ่นระหว่างผลการวิจัยกับผลการมีส่วนร่วมออกแบบซึ่งมีประเด็นโครงสร้างที่สอดคล้องกัน เมื่อจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ที่กำหนดโครงสร้างของข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ที่มีจำนวน 19 ข้อ แยกเป็น 7 หมวดที่จัดทำขึ้นมานั้นสามารถแก้ปัญหาเมื่อมีเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการที่ดำเนินการในชุมชน ที่ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังที่เพียงพอทำให้เกิดความรำคาญขึ้นมา ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นมานั้นบางครั้งจะมีลักษณะที่ไม่รุนแรงเพียงแต่สร้างความรำคาญให้กับคนในชุมชนเท่านั้นเอง แต่ก็มีบางกรณีซึ่งผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของคนในชุมชนจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นหน้าที่ภาครัฐโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเข้าไปดำเนินการ โดยต้นแบบ

ข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขนี้ จะให้อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตลอดจนบทลงโทษต่อผู้สร้างความรำคาญตามข้อบัญญัติ ทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

ตลอดจน ยังพบว่า มีองค์ความรู้ใหม่ในการวิจัย คือ ตามที่ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบังคับใช้เหตุรำคาญ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญ ให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ดังนั้น การจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นนี้เพื่อให้มีการบังคับใช้เหตุรำคาญได้มีการกำหนดขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าพนักงานสาธารณสุขไว้ โดยมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพทำให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองและแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญ ประชาชนในท้องถิ่นและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญที่จะให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความมั่นใจในการบังคับใช้กฎหมาย ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบและถือปฏิบัติตามกฎหมาย มีกฎหมายระดับท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบในการตรากฎหมายท้องถิ่นเพื่อการบังคับใช้กฎหมายการสาธารณสุขว่าด้วยเหตุรำคาญ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ให้นำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนในท้องถิ่นได้รับรู้สิทธิเมื่อได้รับเหตุรำคาญ หรือความรำคาญเมื่อได้กระทำให้เกิดเหตุรำคาญ

1.2 ให้นำข้อบัญญัติท้องถิ่นต้นแบบเพื่อการบังคับใช้เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพื่อเผยแพร่ให้ชุมชนในท้องถิ่นได้รับรู้สิทธิเมื่อได้รับเหตุรำคาญ หรือความรำคาญเมื่อได้กระทำให้เกิดเหตุรำคาญ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป คือ การเสนอให้มีการจัดทำข้อบัญญัติเกี่ยวกับการวิเคราะห์ตัวชี้วัดเหตุรำคาญในประเภทต่างๆ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตากรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ ที่ให้ความรู้และให้ประสบการณ์การวิจัย รวมถึงการรับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำหลักการทางวิชาการที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ ที่รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดอันเป็นคุณประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านผู้ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่าที่ให้ข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก การร่วมแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของท่าน อันมีความสำคัญต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ร่างกฎหมายมีสาระสำคัญครบถ้วนสมบูรณ์ตามวิธีวิทยาการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. (2561). *หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิญญูชน
- _____. (2561). *หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชนว่าด้วยรัฐ รัฐธรรมนูญและกฎหมาย*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: วิญญูชน
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (2548). *คู่มือกฎหมายสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: ส่วนผลิตสื่อและเผยแพร่
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- พรอนุรักษ์ สุทธิคณะ. (2554). *กระบวนการทางกฎหมายในการควบคุมเหตุรำคาญโดยเจ้าพนักงานท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์

- มหาบัณฑิต). คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. (2545). รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2560). วิธีวิทยาการวิจัยทางนิติศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริษัท อาร์ทิฟานี จำกัด
- สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย. (2557). “รายงานผลการวิจัยการพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและแก้ไขเหตุรำคาญ”, กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข
- อำนาจ วงศ์บัณฑิต. (2538). มิติใหม่กฎหมายสิ่งแวดล้อม 2535 ความรับผิดชอบทางแพ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในรวมกฎหมายสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: มายด์พับลิชชิ่ง
- เอกชัย ฤทธิรักษ์. (2539). อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม: ศีษษากรณีโรงงานอุตสาหกรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย